

Summary

The article theoretically substantiated basis of lexicographic competence of high school education in Ukrainian language lessons.

As part of the transition of high school education with the Bologna process leading method of teaching is a competency approach to sustainable knowledge and practical skills to students. Obligatory condition there is the quality of education and general education standard. Language / linguistic competence is one of the main aspects of the training.

Therefore, the aim of this study is to analyze the characteristics of the language culture of students, namely lexicographical knowledge necessary recourse to the dictionary to address cognitive and communicative tasks. The object of this study is communicative competence components of the individual, the subject - lexicographical competence of students.

Research is given the elements of lexicographic competence, as the lexicographical ability lexicographical knowledge, skills and abilities.

Also, at the article studies investigated components lexicographic competencies such as motivation, compensatory and operational-activity (technology).

Key words: *types of dictionaries; lexicographic competence; motivation, compensatory and operational-activity (technology) components.*

УДК 339.137.2:334.716-035.57.

*Бондарець В.В., аспірант
ЧНУ ім. Б. Хмельницького*

КЛЮЧОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. *У статті розглянуті теоретичні основи забезпечення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств, а саме чинники формування конкурентоспроможності, базові стратегії конкуренції та конкурентні переваги, головні аспекти забезпечення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств.*

Ключові слова: *конкурентоспроможність, системи управління конкурентоспроможністю, молокопереробне підприємство, інтенсивна конкуренція.*

Постановка проблеми. Основним завданням підприємств молокопереробної галузі є стабільне та безперебійне забезпечення населення молоком і продукцією його переробки, що гальмується відсутністю системи цілей, які передбачають максимальне використання виникаючих можливостей, та активне протистояння можливим загрозам. Загрозами для підприємств вказаної галузі є можливість появи нових конкурентів, зростання продажу товарів-замінників, уповільнення росту ринку, зростання конкурентного тиску, несприятливі демографічні зміни тощо.

Нині галузі виробництва і переробки молока опинилися у складній ситуації. Поступове скорочення поголів'я корів вплинуло на обсяги виробництва і продажу молока, змінилася структура і асортимент виробництва молочної продукції, суттєво зменшились обсяги споживання молока та молочної продукції. А на самому ринку харчових продуктів існує висока конкуренція товаровиробників при зростаючому попиті на якісні продукти харчування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади формування конкурентоспроможності підприємств є предметом дослідження зарубіжних науковців, зокрема: І. Ансоффа, Б. Карлофа, Ж. Ламбена, М. Портера, Д. Рікардо, А. Сміта, Й. Шумпетера та ін.

Вітчизняна наукова парадигма функціонування підприємницьких структур у сфері агробізнесу та формування їх конкурентоспроможності отримала розвиток під впливом фундаментальних і прикладних досліджень А. Андрійчука, Ю. Губені, В. Зіновчука, Т. Зінчук, В. Іванюти, П. Канінського, М. Маліка, В. Мессель-Веселяка, О. Могильного, О. Онищенко, Г. Підлесецького, П. Саблука, О. Школьного, О. Шпикуляка та ін.

Цілі статті. Метою статті є дослідження чинників формування конкурентоспроможності, базових стратегій конкуренції та конкурентних переваг, виокремлення головних аспектів забезпечення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств.

Основний матеріал досліджень. В умовах конкуренції та постійно зростаючих споживчих очікувань молокопереробні підприємства зацікавлені не тільки в залученні нових споживачів, а й в утриманні існуючих позицій на ринку. Задоволення потреб споживача на сьогодні для підприємства є головним завданням, яке безпосередньо пов'язане з кінцевою метою – формуванням лояльності споживачів та отриманням прибутку [1].

Виробник сільськогосподарської продукції, її переробник і продавець продовольчих товарів виступають безпосередніми учасниками проходження продукту від ферми до споживача. В нерозривному ланцюгу «ферма – магазин»

формується вартість продовольчого товару, обчислюється його ціна. Вартість товару визначається витратами на його виробництво, переробку і реалізацію, а ціна для покупця – під впливом факторів ринкових відносин.

Вартість виробленої продукції формується в середовищі складної економічної системи матеріально-технічного забезпечення та виробничо-фінансових послуг з одного боку, і конкурентної боротьби на ринку реалізації – з іншого [2].

В усьому ланцюгу «виробництво-переробка-реалізація» постійно виникає проблема дотримання принципу справедливості розподілу економічних результатів праці між учасниками інтегрованого процесу, яка часто переростає в протиріччя. Перша проблема полягає в тому, що темпи зростання цін на промислові товари, особливо на енергоресурси, для села за останні двадцять років у кілька разів перевищують зростання цін на сільськогосподарську продукцію, друга, що пропорції розподілу економічного результату праці між учасниками частіше складаються не на користь сільськогосподарського товаровиробника. В таких умовах держава має жорстко регулювати закупівельні ціни на молоко як у сільськогосподарських підприємств, так і в населення.

Вивчення літературних джерел дало змогу зробити висновок, що підвищення економічної ефективності функціонування молокопереробних підприємств залежить від чинників формування їх конкурентоспроможності, до яких відносять: фінансовий стан, рівень менеджменту та конкурентоспроможність продукції [4], (рис. 1).

Однією з найважливіших характеристик активності конкурентного середовища молокопереробного підприємства є інтенсивність конкуренції – ступінь протидії конкурентів в боротьбі за споживачів і нові ринкові ніші. Інтенсивність конкуренції проявляється в тому, наскільки ефективно підприємства використовують наявні в їх розпорядженні засоби конкурентної боротьби, зокрема більш низькі ціни, поліпшені характеристики товару, більш високий рівень обслуговування споживачів, випуск нових товарів тощо [5].

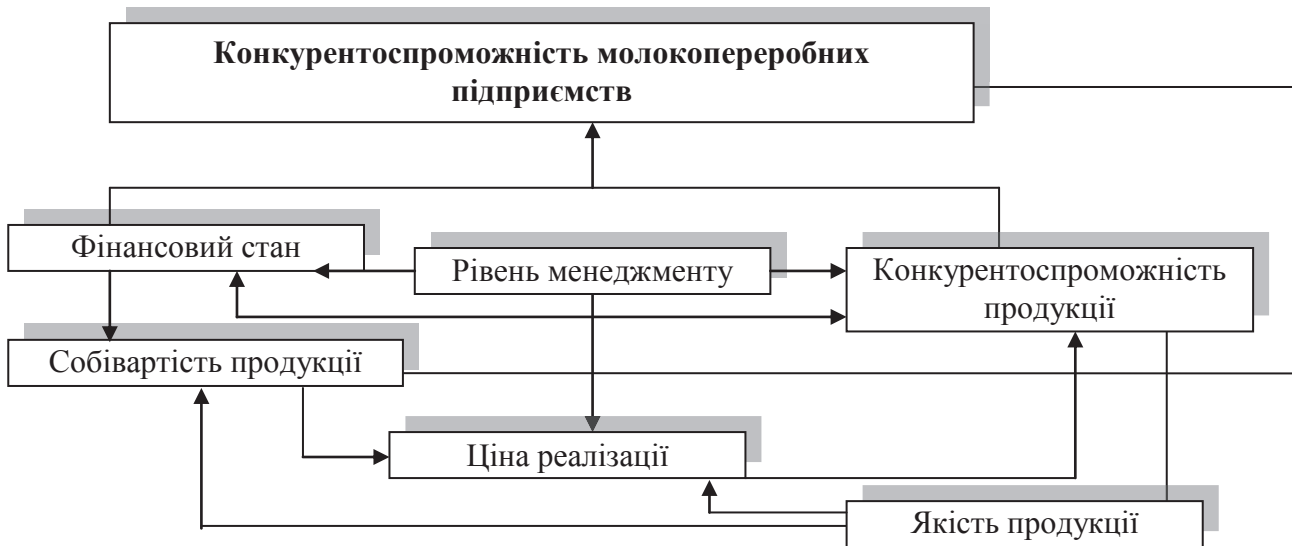

Рис. 1. Чинники формування конкурентоспроможності молокопереробних підприємств

Конкуренція в галузі вважається інтенсивною, якщо дії фірм-конкурентів знижують середній прибуток в галузі, прийнятною – якщо більшість фірм одержують цілком помірний прибуток, і слабкою, якщо велика частина компаній галузі може одержувати прибуток вище за середній, інвестуючи лише виробництво. Взагалі, інтенсивна конкуренція – результат структурних факторів, що взаємодіють один із одним.

Зважаючи на складність безпосередньої оцінки взаємозв'язків чинників конкурентного середовища (постачальників; споживачів; підприємств, що розпочинають бізнес на даному ринку; виробників товарів-замінників; безпосередніх конкурентів) можливо непряме вимірювання інтенсивності конкуренції, в основі якого лежить оцінка реально контрольованих наслідків цих відносин.

Виділяють три агрегованих фактори, які визначають інтенсивність конкуренції, а саме: характер розподілу ринкових часток між конкурентами; темпи зростання ринку; рентабельність ринку. В результаті розрахунків виявляються ті фірми, які представляють собою особливу небезпеку як

конкуренти і відносно яких розробляються спеціальні стратегії і форми економічної поведінки (рис. 2).

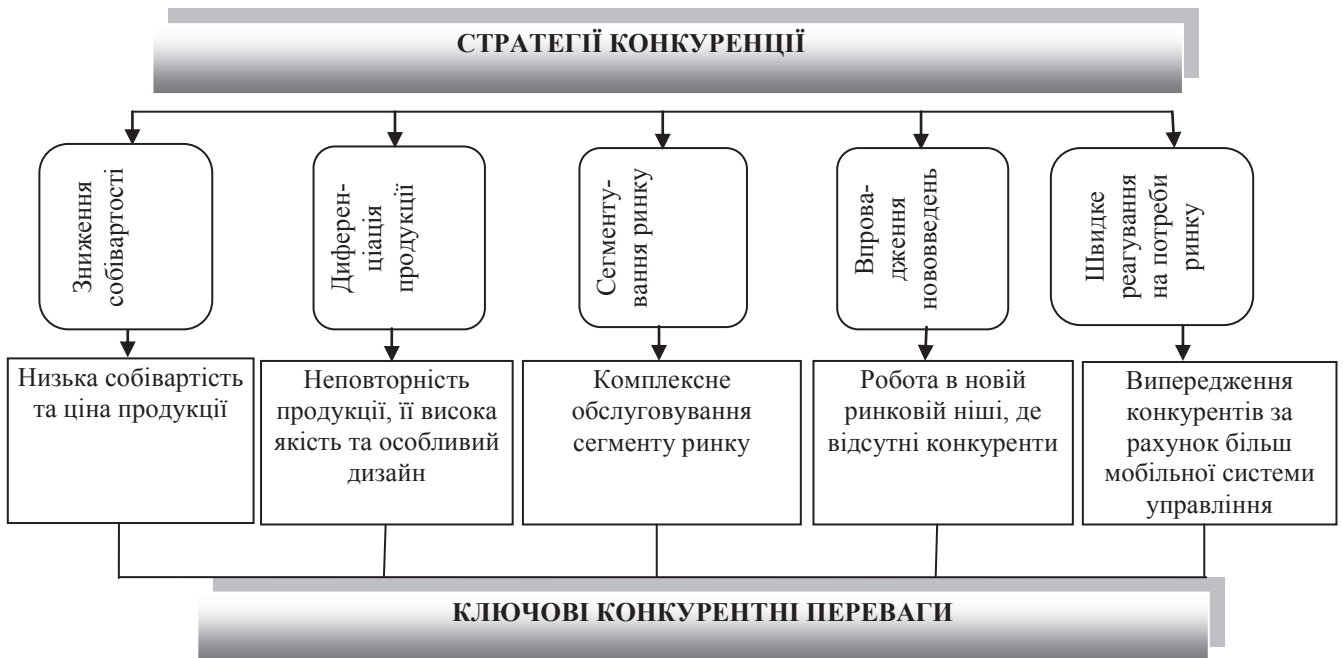

Рис. 2. Базові стратегії конкуренції та конкурентні переваги

Для досягнення довготривалого успіху робота по забезпеченню конкурентоспроможності молокопереробного підприємства має здійснюватися по всіх напрямках його діяльності (рис. 3):

Забезпечення конкурентоспроможності молокопереробного підприємства являє собою специфічну багатofункціональну та багатокomпонентну систему, що складається з комплексу взаємопов'язаних блоків під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів і створюють певну цілісність – систему управління конкурентоспроможністю [3], (рис. 4).

Як видно з блок-схеми, структуру системи управління конкурентоспроможністю молокопереробного підприємства формують 8 програмно-цільових комплексних блоків, які відображують необхідні дії, конкретні організаційні, економічні, техніко-технологічні заходи у їх взаємозв'язку та взаємозалежності, реалізація котрих буде сприяти результативному здійсненню управлінських рішень.

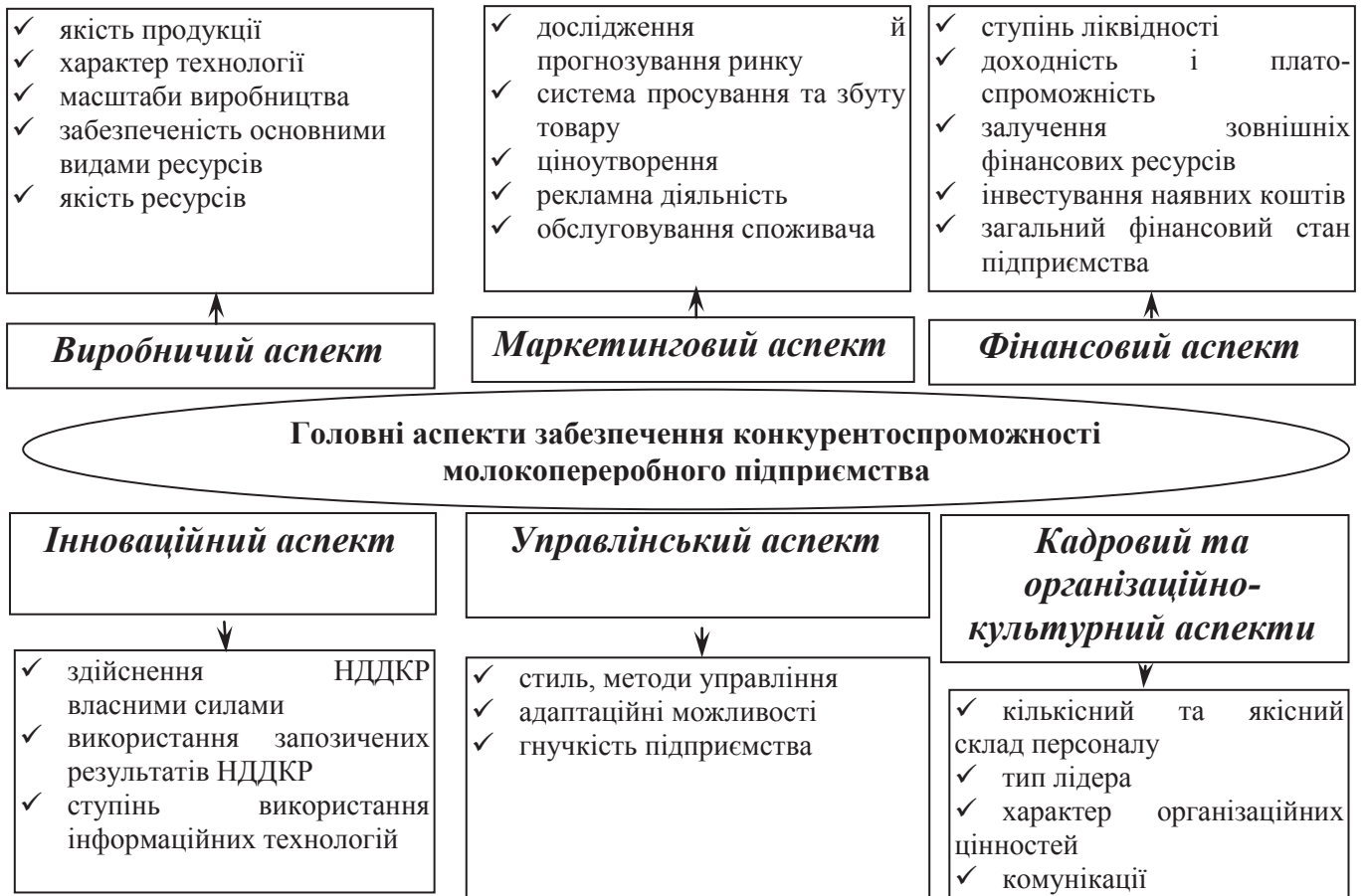

Рис. 3. Головні аспекти забезпечення конкурентоспроможності молокопереробного підприємства

Всі блоки системи об'єднані базовим принципом – кожен з них забезпечує розв'язок проблеми підвищення конкурентоспроможності підприємства, підсилення його позицій на світовому та внутрішньому ринках, забезпечення стійкого розвитку за рахунок створення та підтримки конкурентних переваг. Кожен з блоків, у свою чергу, також може розглядатися як система, що включає різноманітні системоутворюючі компоненти.

Висновки. Отже, принципова блок-схема організаційно-економічного механізму системи управління конкурентоспроможністю молокопереробного підприємства являє собою сукупність підсистем, що відображують агреговані комплекси дій по підвищенню конкурентних можливостей підприємства.

Рис. 4. Блок-схема організаційно-економічного механізму системи управління конкурентоспроможністю молокопереробного

Через складність та багатоаспектність проблеми конкурентоспроможності загальна блок-схема не відображує з високим ступенем деталізації всієї гами організаційно-економічних та технічних методів, способів, прийомів розв'язку задачі підвищення конкурентоспроможності підприємства. Але така структуризація дає змогу здійснювати системний та цілеспрямований пошук шляхів оптимізації всіх основних компонентів організаційно-економічного забезпечення внутрішньофірмового управління з метою концентрації зусиль і управлінських впливів на чинники, що визначають внутрішній потенціал підприємства, який дає змогу забезпечити підвищення його конкурентних можливостей.

Список використаних джерел

1. Павловська Л.Д. Вплив споживчих уподобань покупців молокопродукції на конкурентоспроможність підприємств / Л.Д. Павловська // Зрівноважений розвиток регіонів в умовах глобалізації / Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції. – Житомир: ПП «Рута». – 2010. – С. 224-226.
2. Присяжнюк О.Ф. Застосування стратегічного маркетингу на молокопереробних підприємствах / О.Ф. Присяжнюк // Розвиток агробізнесу в Україні: проблеми, пріоритети, перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвячені 10-річчю ф-ту аграр. менеджменту (Україна, м. Житомир, 25-27 берез. 2010 р.). – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010.– С. 211-213.
3. Череп А.В. Оцінка конкурентоспроможності підприємств на ринку молочних продуктів / А.В.Череп // Агросвіт. – 2009. – №19.– С.19-23.
4. Іванов Ю.Б. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства : Монографія / За заг. ред. Іванова Ю. Б., Тищенко О. М. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2006. – 384 с.
5. Гохберг О. Ю. Конкурентоспроможність бізнесу: теоретико-методологічні основи аналізу / О. Ю. Гохберг // Вісник Львівської державної фінансової академії. – 2010. – № 18. – С. 50 –57.

***Анотація.** Основним завданням підприємств молокопереробної галузі є стабільне та безперервне забезпечення населення молоком і продукцією його переробки, що гальмується відсутністю системи цілей, які передбачають максимальне використання виникаючих можливостей та активне протистояння можливим загрозам.*

Нині галузі виробництва і переробки молока опинилися у складній ситуації. Поступове скорочення поголів'я корів вплинуло на обсяги виробництва і продажу молока, змінилася структура і асортимент виробництва молочної продукції, суттєво зменшились обсяги споживання молока та молочної продукції. А на самому ринку харчових продуктів існує висока конкуренція товаровиробників при зростаючому попиті на якісні продукти харчування.

Метою статті є дослідження чинників формування конкурентоспроможності, базових стратегій конкуренції та конкурентних переваг, головних аспектів забезпечення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств.

Встановлено, що підвищення економічної ефективності функціонування молокопереробних підприємств залежить від чинників формування їх конкурентоспроможності, до яких відносять: фінансовий стан, рівень менеджменту та конкурентоспроможність продукції. Досліджено, що структуру системи управління

конкурентоспроможністю молокопереробного підприємства формують 8 програмно-цільових комплексних блоків, які відображують необхідні дії, конкретні організаційні, економічні, техніко-технологічні заходи у їх взаємозв'язку та взаємозалежності, реалізація котрих буде сприяти результативному здійсненню управлінських рішень.

Summary. *The main objective of dairy processing enterprises is stable and uninterrupted supply of milk and its processing products that inhibited the lack of goals that provide maximum use of emerging opportunities, and possible threats to the active opposition.*

Currently, the production and processing of milk in difficult situations. A gradual reduction in the number of cows affected production and sale of milk, changed the structure and range of dairy products has significantly reduced the consumption of milk and dairy products. At the food, market is highly competitive producers and a growing demand for quality food.

The aim of the article is to study the factors shaping the competitiveness of basic competitive strategies and competitive advantages, the main aspects of the competitiveness of dairy enterprises.

Found that increasing the economic efficiency of milk processing plants depends on factors shaping their competitiveness, which include financial position, management level and competitiveness. Investigated that the structure of management competitiveness milk processing enterprises form 8-target complex software blocks which reflect appropriately the specific institutional, economic, technical and technological measures in their relationship and interdependence, the implementation of which will contribute to the effective implementation of management decisions.

УДК 519.876.5 : 338.31 : 338.314 : 631.11

Вакуленко Ю.В., к.с.-г.н., доцент,
Копішинська О.П., к.ф.-м.н., доцент,
Полтавська державна аграрна академія

МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. *Подано методичні рекомендації щодо оцінки ефективності впровадження математичних методів щодо підвищення продуктивності та прибутковості підприємства. Розглянуто основні складові економічного ефекту від впровадження економіко-математичних моделей та інформаційних технологій.*

Ключові слова: *економічний ефект, кореляційно-регресійний аналіз, моделювання, прибутковість підприємства.*

Постановка проблеми. Результативність організаційної системи формується під впливом багатьох факторів: потенціалу системи; збалансованості складових організації; процесів на всіх стадіях кругообороту фондів; рівня розвитку усіх підсистем; обґрунтованого вибору стратегій майбутньої поведінки організаційної системи; ефективності на стадіях розвитку організації та на її життєвих циклах; рівня використання факторів зовнішнього і